

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

4

ADALET KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

14 Mayıs 2014 Çarşamba

ADALET KOMİSYONU
GÖRÜŞME TUTANAKLARI

14 Mayıs 2014 Çarşamba

----0----

K O N U

	<u>Sayfa</u>
13.05.2014 Salı günü Soma'da yaşanan faciayla ilgili taziye konuşmaları	1:4

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:4
Hakkı KÖYLÜ (Kastamonu)	1
Turgut DİBEK (Kırklareli)	1:2
Murat BAŞESGİOĞLU (İstanbul)	2
Bengi YILDIZ (Batman)	3

Açılma Saati: 10.30

Kapanma Saati: 10.51

14 Mayıs 2014 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.30

BAŞKAN: Ahmet İYİMAYA (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ: Hakkı KÖYLÜ (Kastamonu)

SÖZCÜ: Yılmaz TUNÇ (Bartın)

KÂTİP: Mustafa Kemal ŞERBETÇİOĞLU (Bursa)

-----0-----

BAŞKAN – Komisyonumuzun çok değerli üyelerini, toplantıya yetkiyle veya çağrıyla katılanları ve basın mensuplarını saygıyla selamlayarak oluşan yeter sayı temelinde toplantımızı açıyorum.

Taziye ve iki usulî işlemden sonra da herhangi bir çalışma yapmaksızın millî ızdırabımızın inikasını teminen oturma vereceğim, toplantıyı iptal edeceğim.

Aziz arkadaşlar, toprağın derinliklerinde ekmek parası için alın teri döküyorlardı. Maden, kazma ve ciğerlerine akan tozlu hava yaşam gerçekleri idi. Ani bir patlama ve galerileri saran karbon bulutları; ömür saniyelerini durduran giyotine dönüşmüştü.

Bugün, milletin vicdanına, her birimizin yüreğine yakıcı bir ateş düştü. Güneşin dahi ısıtamadığı donuk bir karanlıkta, millî bir yastayız.

Onlar vatan şehitleridir; ekonomi vatanımızın aziz şehitleri. Bu mukaddes ibareyi telaffuz etmek hiçbir şekilde bizi sorumluluktan kurtarmıyor. Müselsel kazalara karşı önleyici ve denetleyici ortak akli henüz oluşturamamış hepimizin, kültürümüzün, medeniyetimizin ve evleviyette işverenler dâhil sistem dinamiklerinin vahim kusurlarına atıfta bulunmaya mecburuz.

Türkiye Büyük Millet Medisi Adalet Komisyonu olarak şehitlerimizin çileli ailelerinin, işçi dostlarının, aziz milletimizin ve Türkiye'mizin başı sağ olsun diyor, şehitlere Cenab-ı Hak'tan rahmet, yaralılara acil şifalar ve milletimize sabırlar temenni ediyoruz, mahsur kalan işçilerimize kurtuluş dualarında bulunuyoruz.

Taziye beyanında bulunmak üzere partilerimizden birer sözcüye sıra düzeni içerisinde söz vereceğim.

Adalet ve Kalkınma Partimizden Hakkı Bey; buyurun.

HAKKI KÖYLÜ (Kastamonu) – Sayın Başkanım, çok değerli arkadaşlarım; maalesef bugün hiç beklemediğimiz bir olayla karşılaştık ve hepimiz gerçekten çok üzgünüz.

“Kara altın” dediğimiz kömür bugün birçok insanımıza kara cehennem oldu. Böyle bir zamanda elbette ki toplantı yapmamız doğru olmaz. Ben, sonucu itibarıyla bugüne kadar en ağır sonuçları doğuran bir maden kazası olduğunu tahmin ediyorum. Madenlerde zaman zaman ufak tefek kazalar oluyor ama bu defaki gerçekten hepimizi derinden üzen, yaralayan çok ağır ve çok vahim bir kaza oldu.

Bundan dolayı, sebebi ne olursa olsun bunları elbette ki ileride tartışacağız, gereken neyse onlar yapılacak ama bugün için sadece acımızı paylaşmamız gerektiğini düşünüyorum.

Madende hayatlarını kaybeden bütün işçilerimize Allah'tan rahmet diliyorum, yakınlarına, ailelerine, arkadaşlarına ve bütün milletimize başsağlığı diliyorum, yaralı olanlara acil şifalar diliyorum, hâlen mahsur kalan işçilerimizin de Allah'ın yardımıyla inşallah sağ salim kurtulmalarını temenni ediyorum.

Hepimizin başı sağ olsun.

BAŞKAN – Allah razı olsun. Teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisinden Turgut Bey; buyurun.

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlar, dün öğleden sonra, sanıyorum 15.00 ya da 15.30 sıralarında bu kazanın meydana geldiğini hep birlikte öğrendik. Tabii, dünden bu yana, aslında sonuçlarının, başlangıçtan bu yana aslında çok, belki cumhuriyet tarihimizin en önemli maden kazalarından biri olduğunu hepimiz hissetmiştik. Sayın Bakanın yola çıkarken açıklamalarında da aslında bu gizlilik vardı bir anlamda yani “Çok sıkıntılı bir durum gözüküyor.” demişti. Hatta ben o konuşmayı dinlediğimde, Sayın Bakanın tabloyu gördüğünü, bildiğini ama henüz kamuoyuyla paylaşmak istemediğini düşünmüştüm.

Şunu söylemek istiyorum: Tabii şu anda bu konuyu çok farklı boyutlarıyla burada konuşmak doğru değil. Az önce sizler de belirttiniz, tabii ki Parlamento siyaset yapma yeri; toplumumuzun, halkımızın tüm sorunlarını burada konuşacağız ama bunun bence şu anda yeri değil, bunu daha sonra konuşacağız fakat şunu belirtmek istiyorum: Çok değil, bundan iki hafta, üç hafta evvel, bu kazanın olduğu yerde, Manisa'nın Soma ilçesindeki bu madenlerde yaşanan sorunlarla ilgili vermiş olduğumuz bir Medis araştırma önergesi vardı, burada görüşüldü ve reddedildi. O önergeyle ilgili olarak bazı arkadaşlarımızın, iktidar partisinden bazı arkadaşlarımızın “eften püften önerge” dediği yerde bizim söyleyecek çok şeyimiz var ama şimdi yeri değil.

Şu tespiti yapmak istiyorum izninizle: Baktığımız zaman rakamlara, dünyanın madencilikte en gelişmiş ülkeleriyle karşılaştığımızda –ki Türkiye’yi 1920’lerden sonra diye biliyorum madencilik konusunda- bir Almanya’ya baktığımızda 2013 yılı hariç kazanın olmadığını görüyoruz; 2013 yılında yalnızca 3 işçinin hayatını kaybettiğini görüyoruz ama Türkiye’de rakamlar önümde Sayın Başkanım, özellikle 2004’ten sonraki taşeronlaşma sürecindeki maden kazalarında hayatını kaybeden işçilerimize baktığımızda 68, 121, -2004’ten sonra- 79, 76, 66, 92, 105, 77, 61, 95 ve en son 2013’te 95 vatandaşımızı, işçimizi biz maden kazalarında kaybetmişiz. Bunu mutlaka oturup bizim bir gündemimize almamız gerekir diye düşünüyorum. Yani bu ölümlerin kader olmadığını görmemiz gerekir. Dünyanın madencilikte en gelişmiş ülkelerinde eğer can kaybı yaşanmıyorsa, dünyanın 15’inci, 16’ncı büyük ekonomisi olmakla övündüğümüz Türkiye’de, oradaki vatandaşlarımızın, işçilerimizin bu kadar hayatlarını kaybetmelerinin altında yatan nedenleri mutlaka bulup çıkarmamız ve bu önlemleri almamız gerekiyor diye düşünüyorum. Bunları belirtmek istedim.

Şunu da söyleyeyim: Düünden bu yana rakamlarla ilgili ne işverenden ne Bakanlıktan biz henüz daha sayıları alamadık Sayın Başkanım. Net olarak bilemiyoruz yani orada bizim kaç işçimiz, vatandaşımız çalışıyor... İşte vardiya değişikliği sırasında olduğu söylendi. Kazanın nedeniyle ilgili olarak tabii ki belki şu anda sıcak ne olduğunu bilemiyoruz, onunla ilgili de sonra öğreneceğiz ama bu da bize yakışmıyor. Yani Türkiye büyük bir ülke; vatandaşımızla, şeffaf bir biçimde olup bitenleri, elimizde olan bilgileri paylaşmak gerektiğini de ben burada belirtmek istiyorum.

Sayın Bakanın, 201 vatandaşımızın hayatını kaybettiğini açıkladığını biliyoruz. Vatandaşlarımıza biz de başsağlığı diliyoruz, yakınlarına Allah sabırlar versin ve milletimizin başı sağ olsun diyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Allah razı olsun. Sağ ol Başkanım.

Milliyetçi Hareket Partisinden Murat Bey, Bakanım; buyurun.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım, öncelikle, Komisyon Başkanı olarak bu çok acı günümüzde göstermiş olduğunuz duyarlılığa, grup olarak, arkadaşlarımız olarak çok teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Sağ olun.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Bunu paylaşan değerli grup arkadaşlarımıza da teşekkür ediyoruz.

Öncelikle, milletimizin başı sağ olsun. Gerçekten, maden kazalarında bugüne kadar görmüş olduğumuz kayıplar itibarıyla, kalıcı hasarlar itibarıyla karşılaştığımız en büyük kazanın acılarını şu anda birlikte yaşıyoruz. Öncelikle, şehit olan işçi kardeşlerimize Allah’tan rahmet diliyoruz, kurtarma çalışmalarında çalışanlara kolaylıklar diliyoruz.

Tabii, şu anda acımız fazla, yara sıcak. Turgut Bey’in dediği gibi, başka bir konuya değinmeye gerek yok ama şunu bilmemiz lazım ki Parlamento olarak bu işin sonuçları tam ortaya çıktıktan sonra çok kapsamlı bir çalışma yapmaya ihtiyaç var. Yerin altında 2 bin metrede ekmek parası kazanmak çok helal, mübarek bir iş ama onları yasanın ve fiziki şartların koruması altına almak da bizim sorumluluğumuzda. Yani “15 yaşında çocuklar var deniyor.”, “Daha başka mağduriyetler var.” deniyor, bunları yara geçtikten sonra unutmamız lazım yani o yaralı ailelerin acısını bizim de sürdürmemiz ve bunların bir daha tekrar etmemesi için, hep birlikte bu yarayı sarmak için gayret etmemiz lazım. Bütün Türkiye şu anda bu aklıselim, bu sağduyu içerisinde hareket ediyor. Milletvekillerimiz bölgede, bütün partilerin olduğu gibi oradaki yaraların sarılmasına yardımcı oluyorlar. Herhangi bir polemige yol açacak beyanat yok, bütün ağırbaşlılıkla, sorumlulukla bu devam ediyor ama bunun, sanki olayın büyüklüğünü, acısını bir tarafa kaçırmak için de bazı manipülasyonlar var. Mesela, sayı konusunda... Bu, acı bir gerçek. Yani, acı da olsa bunu toplumla, kamuoyuyla paylaşmak lazım. Yani, 201 şehit varken “3 yaralı hastaneye gitti.” haberini flaş çekmek haber etiğiyle de uygun düşmüyor. Herkesin bu acıyı içinde hissederek bu sorumlulukla davranması lazım. Kimseyi bu sorumluluktan kurtarmak adına özel bir gayrete gerek yok. Yara çok acı, derin, hepimizi sarstı.

Tekrar milletimizin başı sağ olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Halkların Demokratik Partisi...

BENGİ YILDIZ (Batman) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; HDP olarak biz de emekçi kardeşlerimizin yaşamını yitirmesinden büyük bir üzüntü duyduğumuzu, halkımızın acısını paylaştığımızı belirtmek isteriz. Yaralı emekçi kardeşlerimize de acil şifalar diliyoruz.

Arkadaşlar aslında hepimizin ortak duygularını açıkladılar. Bu acının üzerinde çözüm üretmemiz lazım. Bu sorunun aslında ne kadar yakıcı olduğunu gösteren bir olaydır. Arkadaşlar da rakamları verdiler. Gerçekten de geçen sene tersanede ki ölümleri tartışıyorduk, bu sene ne yazık ki bu acı olayla gündemimiz bu olacak. Önemli olan, bu sorumluluğu aslında Parlamento olarak yüklenmemiz lazım. Başta Hükümet olmak üzere hepimiz dünyada, Avrupa’da âdeta birinciliği kaptırmayan bu kadar elim bir olayda “Neden bugüne kadar sorunlarımızı çözemedik?” meselesini acilen masaya yatırıp belki de bu şehitlere ve ailelerine ve halkımıza karşı olan borcumuzu en kısa zamanda yasal iş güvenliğini gerçekten çağdaş ülkelerin düzeyine çıkaran düzenlemeler yapmakla ödeyebiliriz. Yoksa, çoğu zaman, böyle acı zamanlarda halkımız, biz acıları ortaklaştırıyoruz ama çözümlerde bir türlü ortaklaşamıyoruz. Dolayısıyla, bu da bu açıdan da bize kalıcı bir ders ve birikim olsun temennisinde bulunuyorum.

Tekrar halkımızın başı sağ olsun ve tüm Türkiye halkının bugün bu acıyı birlikte paylaştığının da bilincinde olarak tekrar başsağlığı dileklerinde bulunuyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, İç Tüzük’ün 26’ncı maddesinin bana tanıdığı yetki içerisinde bugünkü gündem maddesini gündemden düşürüyorum. Tensip edilecek günde Komisyon üyelerimizi davet edeceğim. Yarın akşam 17.00’de görüşeceğimiz gündemi de şu ana aktarıyorum, aktardım, sıra sayısı bellidir, beyanlarımdan ortaya çıkıyor. Yani Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/918) esas numaralıdır, esas komisyonuz. 23 tane, farklı, bu maddelerde öngörülen değişikliklere tekabül eden maddeleri içeren milletvekili arkadaşlarımızın teklifleri var, vakit almamak için onları yegân yegân, tek tek okumuyorum, Komisyon üyelerime dağıttım. Ben kök başkanlarımla ve bütün komisyon üyelerimle görüştüm, o yetki içerisinde bunu alt komisyona tevdi ediyorum. Alt komisyonunun esas alacağı metin Hükümet tasarısıdır. Hükümet tasarısına karşılık gelen teklifler değerlendirilecektir, alt komisyon çalışacaktır bu konuda. Alt komisyon üyelerini partilerimden istirham ediyorum.

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Ömer Bey ile Ali Rıza Bey.

BAŞKAN – Ömer Bey ve Ali Rıza Bey.

Murat Bey’i yazın.

Bizden?

HARUN TÜFEKÇİ (Konya) – Mustafa Şerbetçioğlu, Hakkı Köylü. Bir de Ali İhsan Bey.

BAŞKAN – Tutanağa aktarılan bu iradeleri, oyluyorum bu hususu... Yedi gün içerisinde çalışmalarını tamamlarsınız, ilave süre varsa kendi bileceğiniz iş. Oyluyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, oturumu kapatmadan evvel, bu maden kazalarıyla ilgili...15 yaşındayım, köyümüzde Süleyman Dayı diye ayağı total bir şişir çobanı var, çocukları da sanıyorum 10 tane. Bunlardan birisi de... Köyümüzün yakınında bir maden ocağı var, Özdemiroğlu Antimuan Madeni ve stratejik bir madendir. O maden ocağı... Adamın gittikçe yüzü soluyor, farklı bir hastalık. 1965’ten, 15 yaşımdan bahsediyorum. Hukuk fakültesini okudum ve 1990’da insan zararlarının hukuki rejimiyle ilgili bir kitap basmak nasip oldu. 1996’da veya 1995’te de ikinci cildi çıktı. Siyasi meşguliyetimden dolayı da üçüncü cildi, dördüncü cildi olmasına rağmen basamıyorum çünkü güncellemek lazım.

Yıl 1965, 2014 Türkiye’si... O kitabımın önsözünün iki paragrafını sizinle paylaşıyorum. Mustafa Reşit Karahasan -ki şu anda çok ağır bir zihni rahatsızlığı var, beyin kanaması geçirdi, bir sorumluluk hukuku devidir, taşınmaz hukuku devidir- hususi telefon açtı bu önsözden dolayı. Onu sizlerle paylaşıyorum, bu kadarlık vakit hırsızlığıma hoşgörüyle yaklaşmanızı istiyorum: “Orada, ormanın eteğinde bir köy vardı. Komşumuz Mehmet yakındaki maden ocağında yer altı işçisi olarak çalışıyordu. Akciğerlerinden hastalandı. Rengi soluyor ve kendisi eriyordu. İşten ayrılmak zorunda kaldı. Giderek ağzından kan gelmeye başladı. Lime lime olmuş ciğer parçacıklarını âdeta kusuyordu. Bir sabah, genç yaşta, küçük çocuklarını geride bırakarak öldü. Köyümüzün büyükleri “kader”, “verem” demişlerdi, biz küçükler bundan çok çok etkilenmiştik. Hukuk fakültesinde iş kazalarını ve meslek hastalıklarını okurken Mehmet’in başına geleni nihayet yorumlayabilmişim. O anda kararımı vermişim. İnsan varlığına ve sağlığına yönelik zararların hukuksal rejimiyle

uğraşacaktım. Benim sorumluluk ve tazminat hukukuna tutku düzeyinde bağlanmamın nedeni olaydaki insan unsurudur. Olağan yaşam tablosunu tamamlayamadan ölen veya organlarını, sözelimi, iki gözünü yitiren insan gerçeği uyarıcı ve ürkütücüdür.”

Saygılar sunuyorum.

Kapatıyorum.

Kapanma Saati: 10.51